

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Jaarverslag 2024

Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen

Inhoudsopgave

Voorwoord: studeren in de Bibliotheek	03
De Bibliotheek voor volwassenen.....	04
De Bibliotheek voor de jeugd.....	08
Studeren in de Bibliotheek.....	14
VoorleesExpress.....	15
Vrijwilligers.....	16
Ilse van Doeselaar over haar vrijwilligerswerk.....	17
De Bibliotheek Online	18
Cijfers leden & uitleningen	20
Organisatie	22

Voorwoord

studeren in de Bibliotheek

Sinds de opening van de nieuwe bibliotheek in Terneuzen krijgen we veel nieuwe gezichten te zien. Jongeren die komen studeren in een van de studiecabines of aan de gezellige tafels in de bibliotheek. Maar ook volwassenen die onze faciliteiten gebruiken om te werken, bijvoorbeeld tussen twee afspraken in. Uit onderzoek blijkt dat deze groepen mensen naar ons toe komen, omdat zij thuis of op de werkplek de rust niet meer kunnen vinden en overprikkelt zijn door hun omgeving. In de bibliotheek zijn die prikkels veel minder aanwezig en de nodige faciliteiten juist wel.

Dit heeft ertoe geleid dat de gemeente Terneuzen ons de opdracht heeft gegeven om ook in de kleinere vestigingen studieruimtes te creëren. Aldus geschiedde: in de bibliotheken in Zaamslag, Koewacht, Biervliet en Sas van Gent vind je prachtig ontworpen (door Wonka architecten) en gemaakte (door Dethon) studieruimtes. Ga maar een keer kijken en verbaas je. Ook in Oostburg en Sluis komen dezelfde studieruimtes en voor bibliotheek Hulst is de architect nog aan het ontwerpen.

Zeeuws-Vlaanderen is de eerste regio in Nederland die een 100% dekking heeft met "de Bibliotheek op School". Met alle scholen in onze regio zijn afspraken gemaakt voor de inrichting, de collectie en het gebruik, ondersteunt door onze jeugd-specialisten. En we ondersteunen de medewerkers in de kinderopvang met het voorlezen voor de allerjongsten. Op die leeftijd is aandacht voor taalontwikkeling essentieel. Maar we ondersteunen ook het voortgezet onderwijs met aandacht voor taal, lezen en woordenschatontwikkeling.

Ook de digitale wereld krijgt aandacht. Via het 'Informatiepunt Digitale Overheid' helpen we bezoekers met het oplossen van problemen die ze hebben met allerlei websites van de overheid. De lezingen over cybercriminaliteit worden gelukkig druk bezocht, het is echt een thema van deze tijd. De lezingen worden georganiseerd in samenwerking met de welzijnsorganisaties en de politie. Maar ook de

trainingen over digitale vaardigheden en omgaan met allerlei zorg- en bankwebsites zitten voortdurend vol.

Dat is ook het geval bij onze cursussen die over 3d-printen gaan: zowel jongeren als volwassenen willen graag hun kennis en vaardigheden over 3d-printen vergroten. Zo'n cursus eindigt altijd met een daadwerkelijk geprint voorwerp! In het kader van voortdurend blijven ontwikkelen volgen steeds meer mensen onze online cursussen. Het is niet vreemd dat de cursus 'beginnen met chat GPT' en de daaraan gelinkte cursus 'artificial intelligence' erg in trek zijn.

Het thema 'blijven ontwikkelen' geldt natuurlijk ook voor onze eigen medewerkers. Zij volgen diverse trainingen en cursussen om onze alsmaar uitbreidende dienstverlening op het hoge niveau te houden.

Tot slot besteden in het jaarverslag aandacht aan onze vrijwilligers. Dit team is intussen uitgegroeid naar maar liefst 160 mensen. De vrijwilligers helpen ons in de vestigingen en houden zelfs vestigingen open, zijn voorlezers in die vestigingen en zelfs bij mensen thuis, zijn taalmaatjes en taalcafécoördinatoren, geven lessen tijdens de cursussen, ondersteunen bij de 3d-printers. Kortom, zij zijn onmisbaar in onze bibliotheek. Zonder hun inzet is het onmogelijk om de bibliotheek te zijn die we graag willen zijn: een toegankelijke en laagdrempelige plek waar mensen terecht kunnen om hun vaardigheden op peil te brengen. Een plek waar iedereen trots op mag zijn.

Dus: van harte welkom in een van onze bibliotheken. Ik hoop u daar snel een keer te mogen ontmoeten.

Met vriendelijke groet,

Rudi Crombeen
directeur/bestuurder
Stichting Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen

de Bibliotheek

voor volwassenen

In februari wordt er gestart met **inloopsprekuren bij het Informatiepunt Digitale Overheid** in de vestigingen Terneuzen, Hulst en Oostburg. Vier medewerkers worden opgeleid tot IDO specialist. Per 1 september start het IDO spreekuur ook in bibliotheek Axel.

Het wekelijkse **digitale inloopsprekuren** in Axel, Hulst, Terneuzen en Oostburg voldoet aan een behoefte. Ervaren vrijwilligers geven advies en helpen met mensen op weg bij vragen over het gebruik van mobiele telefoon, laptop, tablet, e-reader of het internet.

In bibliotheek Hulst en Oostburg verzorgt de Rabobank **workshops internetbankieren en mobiel bankieren**.

Zeeuws Weerzien is maandelijks te gast in bibliotheek Hulst. Samen lezen en herinneringen ophalen aan de hand van herinneringskrant Zeeuws Weerzien. Deze krant staat vol verhalen over het 'Zeeland van toen'.

In bibliotheek Hulst is halverwege 2024 de activiteit **Schaken in de bibliotheek** gestart. Dit blijkt een schot in de roos. Inmiddels komt er wekelijks een vaste groep mensen bij elkaar om op een laagdrempelige manier een potje te schaken en gezellig te kletsen.

In samenwerking met de Werkgroep Grensdorpen, onderdeel van Oudheidkundige Kring de Vier

Ambachten, wordt in bibliotheek Hulst de cursus **Waar komen familienamen vandaan** aangeboden. Tijdens de cursus wordt ingegaan op de grote verscheidenheid in familienamen. Ook worden de familienamen van de cursisten besproken.

In april vindt het jaarlijks terugkerend **Zeeuws-Vlaams Dictee der Nederlandse Taal** plaats in bibliotheek Terneuzen. Ook dit jaar geschreven door Marc de Smit, met een selectie woorden voor liefhebbers en specialisten.

Zeeuws-Vlaams Dictee der Nederlandse taal

Er worden diverse **informatiebijeenkomsten over cybercriminaliteit** georganiseerd. Zowel in als buiten de bibliotheek. Dit in samenwerking met de gemeente Hulst en Terneuzen, Hulst voor Elkaar, Politie regio West, Aan-Z, Rabobank en de Regiobank.

Wereldverteldag wordt gevierd met verhalen in Sas van Gent, Hulst en IJzendijke. Met ondersteuning van Erfgoed Zeeland.

Verteldag Jopie Minnaard, Marjolein van Viegen, Eriek Verbeeke, Sankie Koster en Jos Neve

Mantelzorgers en leden van de Katholieke Ouderenbond worden rondgeleid in bibliotheek Hulst. Tijdens dit bezoek komt het activiteiten- en cursusaanbod aan de orde. Een presentatie over het digitale aanbod maakt deel uit van het geheel, met extra aandacht voor de cursus Digivitaler.

Tijdens de **Informatiebijeenkomst en het inlooppreekuur Grensinfopunt Scheldemond** in bibliotheek Hulst krijgen bezoekers informatie over allerlei zaken die betrekking hebben op wonen en werken over de grens.

In samenwerking met de Zorgbalie in Terneuzen wordt door de bibliotheek een **sociaal café** georganiseerd met als onderwerp Whatsapp. Deze druk bezochte ochtend startte met een workshop waarbij leuke extra weetjes over whatsapp verteld en getoond werden door vrijwilliger Cindy Cauwenberghs. Deelnemers konden gelijk aan de slag. Daarna werd er een maaltijd geserveerd verzorgd door De Zorgbalie en de ochtend werd afgesloten met een digitale bingo.

Sander van der Meer van Digital Life Legacy is te gast in bibliotheek Terneuzen. Tijdens deze **lezing digitale nalatenschap** wil hij meer bewustwording over digitale nalatenschap, online erfenis en dierbare data creëren. In een levendige presentatie waar emotie en humor elkaar afwisselden geeft Sander voorbeelden en praktische tips die de bezoekers aan het denken zetten.

Tijdens de **presentatie Digitale vitaliteit** in bibliotheek Oostburg laten Richard Sommer en Yvette Baljeu de bezoekers het belang zien van het toenemende aanbod aan digitale zorg. Bezoekers maken kennis met verschillende zorgportalen, betrouwbare websites en gezondheidsapps en andere digitale zorgmiddelen, ook wordt het lesprogramma DigiVitaler-digitale zorg dichtbij benoemd. Deze presentatie wordt op diverse plaatsen dichtbij de doelgroep gegeven.

Het BankInformatiepunt geeft in Terneuzen in oktober de **workshop Hulp bij dagelijkse digitale bankzaken**. Met 20 deelnemers was deze workshop volgeboekt.

Carla de Jonge van Fides Orthopedagogiek steekt jonge ouders een hart onder de riem tijdens de **lezing peuterbuien, kleuterkuren en kindertranen** in bibliotheek Terneuzen.

In oktober wordt een oude wens waarheid. Er wordt in Terneuzen een **bijeenkomst studiekringen 50+** georganiseerd. De opkomst is hoog met 27 bezoekers. Tijdens deze bijeenkomst geeft Henk Kosters van ZB informatie over zo'n studiekring. Hieruit volgt het ontstaan van een studiekring 50+ in Terneuzen met 13 leden. Deze studiekring gaat na aanvankelijke begeleiding door Henk Kosters, daarna verder op eigen voet. De bijeenkomsten vinden om de 2 weken plaats in bibliotheek Terneuzen.

In het kader van 80 jaar bevrijding van Zeeland vindt er in bibliotheek Terneuzen op 29 oktober een evenement plaats **De bevrijding in verhalen en liedjes**. Verhalenvertellers Jopie en Jan Minnaard vertellen verhalen over de Bevrijding in oktober 1944 en het koor Klank en Kleur o.l.v. Willy Feijtel zorgt voor de muzikale omlijsting. Zij brengen liedjes uit de tijd van de Bevrijding ten gehore. Met 40 zeer enthousiaste bezoekers was dit een zeer geslaagd evenement.

In november krijgt bibliotheek Hulst **bezoek van de Zonnetrein**. De inzittenden krijgen uitleg over en een rondleiding door de bibliotheek. De bezoekers worden verrast door een bezoek van de burgemeester van Hulst, Ilona Jense. Zij komt een bakje koffie drinken samen met de bezoekers.

De jaarlijks terugkerende activiteit **Write for Rights** van Amnesty International krijgt aandacht in de bibliotheken van Terneuzen, Hulst, Axel en Oostburg.

De **taalcafé's** vinden onverminderd doorgang in heel Zeeuws-Vlaanderen, binnen en buiten de bibliotheek. Taalvrijwilligers begeleiden de bijeenkomsten, monitoren de bezoekers en zorgen steeds voor zinvolle inhoud.

Door het aanbieden van de basistraining taalvrijwilliger is er een constante aanwas van nieuwe taalvrijwilligers. Deze training wordt gegeven in bibliotheek Hulst, Oostburg en Terneuzen.

In Hulst is **Splinter Chabot** te gast. Daar geeft hij een lezing in het café in Den Dullaert.

Splinter Chabot

De **poëziemiddag** in samenwerking met het Dichtersgilde in bibliotheek Terneuzen laat zien dat poëzie leeft.

Maerlant poezieprijs

Het Lodewijkcollege krijgt diverse **schrijvers op bezoek**: Auke Hulst, Alex Boogers, Chinouk Thijssen en Cis Meijer.

Chinouk Thijssen met leerlingen van het Lodewijk College Terneuzen

Ongeveer twee derde (64%) van de volwassen Nederlanders maakt niet of nauwelijks gebruik van de bibliotheek. Hoog tijd om te laten zien dat de dienstverlening van de Bibliotheek over zoveel meer gaat dan lezen. Van 26 augustus t/m 29 september 2024 is er de **landelijke imagocampagne bibliotheken**. Via tv commercials, social ads, search en op bibliotheek.nl laten we zien wat de Bibliotheek nog meer te bieden heeft naast boeken, lezen en lenen. Doel van de campagne is het aanspreken van nieuwe doelgroepen en het oprekken van het imago, zodat het imago beter past bij de werkelijke identiteit van de Bibliotheek. Ook in Zeeuws-Vlaanderen wordt deze campagne lokaal ingezet.

25%
van de Nederlanders
zegt de campagne te
hebben gezien

80%
vindt de
boodschap
(heel) duidelijk

↑ 17%
groei in
merkbekendheid
t.o.v. 2021

Omdat vanaf 2525 de gemeente de regierol over de aanpak van laaggeletterdheid heeft wordt in op 28 mei in Grote Kerk in Groede een **inspiratiebijeenkomst gezinsaanpak geletterdheid** gehouden. Gemeente Sluis en Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen willen op deze manier een goed verbonden en samenwerkend netwerk van professionals opzetten.

Martin Stolk, stadsgids en bestuurslid van de Heemkundige Vereniging Terneuzen, geeft in april een boeiende lezing over Petrus Hondius. Dit naar aanleiding van zijn boek *De Vermaerde Petrus Hondius*, Predikant op de

Terneuzense Moufe-Schans. Hondius was predikant, dichter en geleerde en leefde in de 17e eeuw.

Tijdens de **Meeleesclub** in bibliotheek Hulst wordt er wekelijks samen een boek gelezen. Deze boeken zijn in eenvoudig Nederlands geschreven. Moeilijke woorden worden uitgelegd door de taalvrijwilligers die de meeleesclub begeleiden.

In oktober wordt de eerste informatiebijeenkomst **Studiekringen 50-plus** gehouden in bibliotheek Terneuzen. Een studiekring is een succesvolle combinatie van ontmoeten, ervaringen delen en nieuws ontdekken. Naar aanleiding van deze bijeenkomst gaat een studiekring daadwerkelijk van start.

In de Werkplaats in bibliotheek Terneuzen worden ook voor volwassenen workshops rondom 3D-printen en ontwerpen gegeven. De workshop **Ontwerp je eigen telefoonhoesje** wordt twee maal gehouden. Deelnemers maken in het online programma Tinkercad een hoestje voor hun telefoon. Het resultaat wordt uiteraard uitgeprint met de 3D printer. Ook **technisch tekenen** komt aan bod. Deelnemers leren hier de stappen die voorafgaan aan het ontwerpen in Tinkercad. Ze gaan van 2D-ontwerp naar 3D-model. Hoe zet je een idee voor een 3D-ontwerp op papier.

Ontwerp je eigen telefoonhoesje

de Bibliotheek

voor de jeugd

Het team Educatieve Dienstverlening van de Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen heeft zich dit schooljaar weer hard gemaakt voor meer leesplezier, taalontwikkeling en mediawijsheid. Binnen dit team werken 8 leesmediaconsulenten en één consulent BoekStart en 1 coördinator Voorleesexpress aan een rijke leescultuur voor kinderen en jongeren van 0 tot 25 jaar.

BoekStart in de bibliotheek en in de Kinderopvang

Vorkomen is beter dan herstellen: zo jong mogelijk starten met dagelijkse aandacht voor (voor)lezen en taalontwikkeling draagt bij aan een kansrijke start. In het voorschoolse aanbod vormt het programma BoekStart in de kinderopvang de

basis voor de samenwerking met het consultatiebureau en de pedagogisch medewerkers in de kinderopvang. Het doel is om kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar, hun ouders en pedagogisch medewerkers via de kinderopvang intensief met boeken en het lezen daarvan in aanraking te brengen door hen te binden aan de Bibliotheek en de relatie tussen kinderopvang en Bibliotheek te versterken. De bibliotheek bevordert de expertise binnen de kinderopvang door de training Voorleescoördinator aan te bieden. De voorleescoördinator zorgt er, binnen de eigen kinderopvanglocatie, voor dat het voorlezen een structurele plek krijgt binnen beleid en

uitvoering in de instelling. 18 pedagogisch medewerkers van verschillende kinderopvanglocaties werden door onze consulent BoekStart middels de training 'Voorleescoördinator in de Kinderopvang' getraind in het inrichten, onderhouden en gebruiken van een aantrekkelijke, stimulerende leesomgeving op elke groep.

(Voor)lezen

Samen een boekje lezen – plaatjes aanwijzen en verhaaltjes vertellen – versterkt de band tussen ouder en kind. Kinderen die als baby zijn voorgelezen, zijn later beter in taal. Je kunt dus niet vroeg genoeg beginnen met voorlezen.

Het landelijke project **BoekStart** stimuleert dit. Ouders van pasgeboren kinderen ontvangen via de gemeente een brief over BoekStart en informatie over een gratis lidmaatschap van de Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen. In de Bibliotheekvestiging in de buurt kunnen ouders voor hun kinderen tot 2,5 jaar een gratis BoekStartkoffertje ophalen als ze hun kindje lid maken. In dit oranje koffertje zitten 2 boekjes en een folder over voorlezen aan jonge kinderen.

BoekStartdag

In samenwerking met de gemeente Sluis, Terneuzen en Hulst zijn ook in 2024 de ouders van kinderen vanaf drie maanden weer uitgenodigd om hun kind (gratis) lid te maken van de bibliotheek. Ieder kind dat lid werd ontving het BoekStartkoffertje als welkomstcadeau, in totaal ontvingen we 192 BoekStart-leden.

We organiseren in verschillende vestigingen activiteiten waarbij **voorlezen** centraal staat. Iedere woensdagmiddag leest een voorleesvrijwilliger voor in de bibliotheek Terneuzen voor aan kinderen vanaf vier jaar. En er worden maandelijks worden er in de bibliotheken in Hulst en Terneuzen voorleesactiviteiten georganiseerd voor peuters en kleuters.

De Nationale Voorleesdagen

vonden in 2024 plaats van woensdag 24 januari t/m zaterdag 3 februari. Tijdens deze periode is er extra veel aandacht voor prentenboeken. In de bibliotheken Terneuzen, Oostburg, Hulst en Axel werden er Voorleesfeesten georganiseerd. 70 peuters en kleuters met hun ouders namen deel.

Nationale Voorleesdagen 2024

De VoorleesExpress

De VoorleesExpress is er voor ouders in de gemeente Hulst, Terneuzen en Sluis die extra ondersteuning wensen bij het stimuleren van de taalontwikkeling van hun kind(eren) van 2 tot 8 jaar. Een vrijwilliger van de VoorleesExpress komt 20 weken lang bij het gezin thuis om voor te lezen, te praten en taalspelletjes te doen. Zo wordt de taalontwikkeling ondersteund en krijgen ouders hulp om taal en leesplezier een vaste plek te geven in het leven van alledag! Binnen Zeeuws-Vlaanderen zijn in alle drie de gemeenten voorleesvrijwilligers actief. 20 gezinnen hebben samen met de voorleesvrijwilliger gewerkt aan de taalontwikkeling en het (voor)leesplezier. Meer dan 80% procent van de betrokken basisscholen geeft aan dat kinderen door de VoorleesExpress meer zelfvertrouwen hebben gekregen en meer plezier in (voor)lezen.

Voorleesexpress Voorlezer Kaz en Simon (6) & Mikolaj (9)

Primair Onderwijs

Vanaf 2023 hebben wij, met behulp van de subsidie vanuit het Masterplan Basisvaardigheden, een mooie groei gerealiseerd van het aantal 'Bibliotheek op School-scholen' waarbij de bibliotheek intensief samenwerkt met het basisonderwijs. En met succes; want Zeeuws-Vlaanderen is in 2024 de eerste regio in Nederland met 100% dekking Bibliotheek op School in het reguliere basisonderwijs.

Op alle **basisscholen** in de regio Zeeuws-Vlaanderen vindt er samenwerking rondom leesbevordering plaats. Leesmediaconsulent en bieden advies rondom leesmotivatie en leesplezier, steeds vaker in combinatie met een fysieke bibliotheek op de scholen zelf. Van passende boekencollecties en activiteiten die het lezen stimuleren, tot het afnemen van de jaarlijkse leesmonitor en de vertaling van de resultaten hiervan in een Leesplan. Zo werken we verder naar ons uiteindelijke doel: een bibliotheek op School op elke basisschool in Zeeuws-Vlaanderen.

dBoS Molenkreek IJzendijke

Een leescoördinator in het primair onderwijs is de aanjager van de leescultuur op school. Hij of zij stimuleert de aanpak van effectief en motiverend leesonderwijs, waarin jeugdliteratuur een centrale plaats heeft. Speciaal voor leescoördinatoren organiseert bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen (voor de regio) elk schooljaar de training Open Boek. Deze gaat over genres in de jeugdliteratuur, de relatie tussen technisch en begrijpend lezen enerzijds en leesbevordering anderzijds, over zinvol werken met

BS De Oostvogel in Lamswaarde

informatieve boeken, het opstellen van een leesplan en het motiveren van je collega's. In 2024 hebben 12 gemotiveerde leerkrachten uit het basisonderwijs de training gevolgd.

Bij **mediawijsheid** gaat om het bewust, kritisch en actief inzetten van alle beschikbare media – digitaal en analoog – om de eigen kwaliteit van leven te vergroten én ervoor te zorgen dat je optimaal kunt deelnemen aan de wereld om je heen. De leesmediaconsulent of mediacoach van de bibliotheek zorgt ervoor dat de school met actuele en kwalitatieve activiteiten en campagnes in aanraking komt. Ook werden er dit jaar tijdens de Week van de Mediawijsheid workshops georganiseerd voor

leerkrachten en ICT-coördinatoren. Tijdens deze workshops kregen de leerkrachten praktische tips over het gebruik van Ozobots en BlueBots in de klas.

Voortgezet Onderwijs

De urgentie van goed leesonderwijs wordt ook in het voortgezet onderwijs gevoeld. Wel is het anders werken dan in het basisonderwijs. Docenten zijn in teams georganiseerd en zien hun klassen vaak maar enkele uren per week. Dat maakt het moeilijker om docenten en leerlingen te bereiken, en voor de docenten zelf moeilijker om doeltreffend te handelen.

“Leraren stimuleren om in hun klas te praten over boeken en teksten te bespreken is de rode draad. Leesplezier creëer je door er zelf actief mee bezig te zijn en zo samen een rijke leescultuur op te bouwen.”

Dit doen we onder andere door de brugklassen te ontvangen in de bibliotheek. Tijdens een bibliotheekbezoek maken de leerlingen door het uitvoeren van opdrachten kennis met de verschillende genres en de mogelijkheden van de online bibliotheek. En er moet natuurlijk nog veel meer gebeuren. Goed leesonderwijs - bij alle vakken dus niet alleen bij Nederlands - is van belang. In aanvulling op nog veel meer kennis en vaardigheden die scholieren nodig hebben en evenzoveel vakken die daaraan verbonden zijn. Dit betekent vooral maatwerk leveren en per school en team kijken waar de behoefte ligt.

Auke Hulst met leerlingen van het Lodewijk College Terneuzen

MBO

Een goede leesvaardigheid is belangrijk bij iedere opleiding en bij ieder beroep. Wanneer lezen op het mbo bij alle vakken een vast onderdeel is van het curriculum, wordt het voor studenten vanzelfsprekend. Daarom bouwen we als bibliotheek de samenwerking met Scalda steeds verder uit. Door oog te hebben voor de leesmotivatie van studenten, te zorgen voor een goede toegang tot boeken en door gebruik te maken van effectieve werkvormen

Scalda Terneuzen

zoals vrij lezen, kunnen we de taalontwikkeling van studenten stimuleren. De speciale leesmediaconsulent V(M)BO speelt een belangrijke ondersteunende rol in het vergroten van de expertise van de docent als leesbevorderaar, het organiseren van een goede toegang tot boeken en het brengen van het juiste boek bij de juiste student.

De bibliotheek voor de jeugd

Een abonnement bij bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen is gratis voor iedereen tot 18 jaar. Wie lid is, heeft ook toegang tot de online bibliotheek met e-books, luisterboeken, voorleesfilmpjes, digitale prentenboeken, de mogelijkheid om te oefenen voor het theorie-examen voor het rijbewijs en hulp bij spreekbeurten, werkstukken en boekbesprekingen. De deskundigheid van onze medewerkers wordt ingezet om kinderen en ouders te inspireren en te stimuleren thuis met lezen aan de slag te gaan, bijvoorbeeld door te helpen het juiste boek te kiezen.

Naast het aanbod van boeken brengen we met onze activiteiten verhalen voor de jeugd tot leven en wakkeren we de fantasie en de creativiteit aan, zodat er niet alleen wat te kiezen, maar ook te beleven valt in de bibliotheek.

Landelijke Campagnes

Nationale Voorleeswedstrijd

De Nationale Voorleeswedstrijd is de spannendste leesbevorderingscampagne voor groep 7 en 8. Kinderen nemen het tegen elkaar op in verschillende wedstrijdrondes. Kinderen leren hierbij veel van elkaar en het wedstrijdelement is heel aansprekend. De plezierige spanning én het enthousiasme van de supporters

maken de wedstrijd onvergetelijk voor leerlingen. In 2024 namen 38 Zeeuws-Vlaamse basisscholen deel. Op donderdag 14 maart vond de Zeeuws-Vlaamse Voorleeswedstrijd plaats. Tien voorleeskampioenen streden om de titel en een plaats in de Zeeuwse finale.

Van 2 tot en met 13 oktober was de **Kinderboekenweek** met als thema Lekker Eigenwijs! Pieter Koolwijk schrijft dit jaar het Kinderboekenweekgeschenk: Schatpakkers. Het prentenboek van de Kinderboekenweek wordt

gemaakt door Noëlle Smit, ze illustreerde *De vierling op de vensterbank*. In de bibliotheken konden kinderen een speurtocht doen over eigenwijze hoofdpersonen in kinderboeken.

Kinderboekenweek Irisschool groep 6

Tijdens de Kinderboekenweekfeesten gingen zo'n 160 kinderen van 4 t/m 12 jaar aan de slag met eigenwijze opdrachten in bibliotheek Terneuzen, Oostburg, Hulst of Axel. Ook werden in het kader van de Kinderboekenweek 3D ontwerp workshops georganiseerd, maak en print je eigen eigenwijze boot.

Kinderen en jongeren weten de weg in de digitale wereld razendsnel te vinden. Ze swipen op de tablet of smartphone zo naar hun favoriete filmpje of app. Maar dat betekent niet automatisch dat ze ook mediawijs zijn. Soms zien ze wel de voordelen van media, maar niet de nadelen. Belangrijk is dat ze leren om actief én bewust met de verschillende media om te gaan. Van 5 t/m 12 april 2024 vonden de **Media Ukkie Dagen** plaats, waarmee aandacht gevraagd wordt voor mediaopvoeding van kinderen tot 6 jaar. Het thema van dit jaar was: 'Ontspannen met Media'.

“Media hebben effect op jonge kinderen. Ze kunnen helpen ontspannen, maar ook een bron van onrust zijn. Wanneer hebben welke media effect? En wanneer kun je beter even zonder?”

Ouders, opvoeders en verzorgers kregen middels het landelijke webinar tips over hoe media kunnen helpen bij het creëren van rust, en wanneer je kind misschien beter even zonder kan.

De **Week van de Mediawijsheid** is de jaarlijkse bewustwordingscampagne over het kritisch en actief omgaan met media. De campagne is een initiatief van Netwerk Mediawijsheid en vond dit jaar plaats van 8 t/m 15 november 2024.

Workshop Green Screen

Tijdens de aftrap op zaterdag 9 november in de bibliotheek Terneuzen werden volgende workshops en activiteiten georganiseerd voor kinderen van 8 t/m 12 jaar en hun ouders/opvoeders:

- Krijg tips van kinderfysiotherapeute Marjolein Somers van Sokido
- Bewegen met de mediaquiz
- Mediaquiz ouder tegen kind
- Coderen met Ozobots en Beebots
- Workshop stop-motion en green screen
- Workshop Voorkom samen met optometrist Sophie van Henno Cysouw dat je computerogen krijgt

De Werkplaats

In de Werkplaats in bibliotheek Terneuzen staan een aantal 3D-printers. Om de basisschooljeugd kennis te laten maken met deze techniek worden er workshops georganiseerd. Deelnemers gaan aan de slag met het online ontwerpprogramma Tinkercad. De workshops zijn thematisch; maak je eigen paas- of kerstversiering, maar ook oorbellen of een raceauto en een speciale kinderboekenweekeditie.

Tinkercad

Tijdens de **Wetenschapsdag** op 7 oktober in bibliotheek Terneuzen genieten kinderen en hun ouders van allerlei workshops en demonstraties. Lokale bedrijven zoals H4A, Cargill, DOW, Bieresse, Doen Vereecken, Werk en Vakmanschap en SPIE engineering zijn aanwezig. Een greep uit de attracties: minihetrucks besturen, eetbaar slijm maken, hoovercraft races, frisdrank ontleden en lichtjes solderen. Ook kunnen bezoekers kennis

maken met 3D ontwerpen in de Werkplaats in de bibliotheek en met Mad Science een suikerspin maken. Studenten Mediavormgeving bij Scalda maakten die dag opnames die ze verwerkten in een [aftermovie](#).

de Bibliotheek

online aanbod

In de loop van 2024 zijn alle lokale bibliotheken met hun leden gemigreerd tijdens het project **Single Identity**.

Bibliotheekgebruikers hebben voor het gebruik van online diensten vanuit het lokale bibliotheekstelsel, denk aan online verlengen en reserveren, een inlog nodig. Dit kan het pasnummer zijn of een gebruikersnaam, met een bijbehorend wachtwoord. Als zij daarnaast ook een account bij de Online bibliotheek hebben voor de e-books of luisterboeken, hadden ze daar een aparte inlog voor nodig. Het gebeurde nog wel eens dat mensen de wachtwoorden door elkaar haalden en dat het inloggen dus met de nodige problemen gepaard ging.

De oplossing hiervoor: Single Identity. Nu kunnen leden met hun lokaal ingestelde gegevens ook inloggen bij de online bibliotheek. Het project is niet alleen een vooruitgang voor klanten, maar ook voor bibliotheken. Door de vereenvoudigde inlogmethode is het aantal vragen en klachten namelijk aanzienlijk verminderd, en daarmee ook de belasting van bibliotheekmedewerkers.

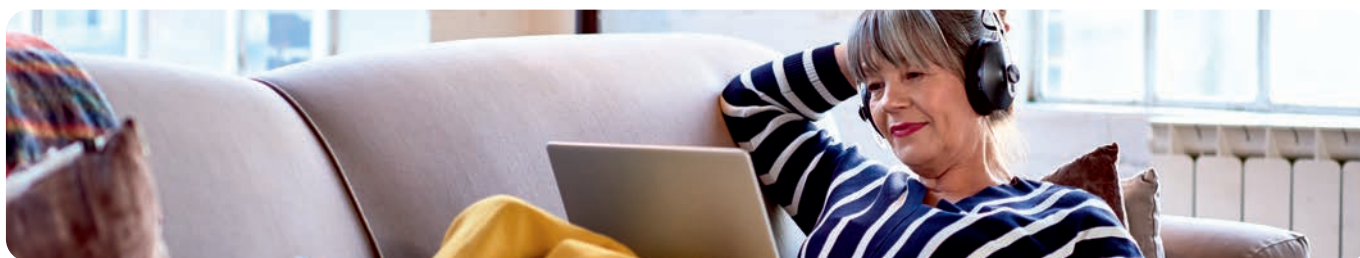
De online Bibliotheek bestaat tien jaar

In die tien jaar is de online Bibliotheek uitgegroeid tot één van de grootste digitale leesdiensten van Nederland. Met:

- Meer dan 40.000 e-books
- Meer dan 13.000 luisterboeken
- 25+ tijdschrifttitels zoals Autoweek, Margriet en Vrij Nederland
- Voor jeugd en volwassenen
- Digitaal lezen toegankelijk voor bibliotheekleden én voor digital-only leden
- Te lenen en lezen via e-reader, browser of app
- Meer dan 600.000 leden
- Meer dan 5 miljoen uitleningen per jaar

In augustus krijgt de website van bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen een andere vormgeving. Vanaf die datum wordt de nieuwe huisstijl toegepast. Dat betekent onder andere nieuwe iconen. Het ontwerp is uiteraard geschikt voor mobiele apparaten en voldoet aan de webrichtlijnen voor toegankelijkheid. Ook de landelijke inlogvoorziening volgt deze huisstijl.

10 jaar e-books lenen

E-BOOKS EN LUISTERBOEKEN IN 2024

In deze infographic staan de belangrijkste cijfers over het gebruik van e-books en luisterboeken in 2024 voor de Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen

Bron: KB, Nationale Bibliotheek

Meest geleende e-books in 2024

- 1 De Camino**
Anya Niewierra
- 2 Het bloemenmeisje**
Anya Niewierra
- 3 Vrij uitzicht**
Anya Niewierra
- 4 Twee onder één dak**
Sarah Bennett
- 5 Daar waar de rivierkreeften zingen**
Delia Owens

Geregistreerde accounts

Leners

Uitleningen

Top 5 uitleningen e-books per genre

Literatuur
53%

Spanning
29%

Informatief
8%

Jeugd
7%

SF/Fantasia
1%

Luisterboeken

de Bibliotheek

studeren in de bieb

Steeds meer scholieren en studenten hebben behoefte aan een goede en rustige plek om te studeren. Dat blijkt uit het frequente gebruik van de studiecabines in bibliotheek Terneuzen. Daarom zijn de gemeente Terneuzen en bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen om de tafel gaan zitten om te kijken hoe hierin kan worden voorzien. Het resultaat werd 27 mei 2024 onthuld in bibliotheek Zaamslag: het Studie-Ei! Het Studie Ei is een groot, houten ei, waar studenten en scholieren in kunnen zitten en kunnen werken op hun laptop. Het Studie Ei biedt plaats aan meerdere personen en kan op verschillende manieren in de ruimte neergezet worden. Er is wifi, een printer en zelfs een laptop voor mensen die zelf geen computer thuis hebben. Studenten zitten er afgesloten maar niet opgesloten.

De volgende werd 12 september in Koewacht in gebruik genomen. Vrijdag 18 oktober was bibliotheek Biervliet aan de beurt. Het Studie-Ei is voorzien van stopcontacten en een laptop. Ook kan er geprint worden. Het wifinetwerk loopt via publicroam, het openbare wifinetwerk van de bibliotheek. De studieplek biedt plaats aan meerdere personen. Maandag 2 december werd ook bibliotheek Sas van Gent voorzien van een Studie-Ei.

Foto: Kelly Thans

Opening Studie-Ei, Sas van Gent

Wonka architectuur uit IJzendijke heeft het ontwerp gemaakt. Dethon verzorgde de uitvoering. Voor bibliotheek Axel is het Studie-Ei in de maak.

Niet alleen de gemeente Terneuzen is enthousiast, bibliotheek Oostburg, Hulst en de nog te openen vestiging in Sluis, krijgen ook een Studie-Ei.

Landelijk valt het project ook in de smaak en sluit aan bij een behoefte die breder gevoeld wordt. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), dé belangenorganisatie en het kennisplatform voor alle Nederlandse gemeenten, roemde het Studie-Ei als een goed praktijkvoorbeeld, "Vervolgt het Studie-Ei zo zijn weg via Zeeuws-Vlaanderen naar de rest van Nederland?"

de Bibliotheek

de VoorleesExpress
in Zeeuws-Vlaanderen

De VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen met een Nederlandse taalachterstand extra aandacht krijgen. Een half jaar lang komt er een vrijwilliger bij hen thuis om voor te lezen. Samen met de ouders streven we ernaar dat taal en leesplezier een vaste plek in het gezin krijgen. Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen coördineert de VoorleesExpress voor de gemeenten Hulst, Terneuzen en Sluis en werkt daarbij samen met Hulst voor Elkaar, Aan-Z en Porthos.

Projectleider Marleen van Kouteren vertelt: "Ook in 2024 hebben we weer een mooi jaar beleefd met de VoorleesExpress. We mochten heel wat Zeeuws-Vlaamse gezinnen extra taal- en leesplezier bezorgen. In elk deelnemend gezin vonden 20 voorleesbezoekjes plaats door een vaste vrijwilliger. Onze vrijwilligers hebben voorgelezen in 27 gezinnen van west tot oost."

In de volgende kernen wordt gebruik gemaakt van de VoorleesExpress: Aardenburg (1 gezin), Axel (2 gezinnen), Breskens (6 gezinnen), Cadzand (2 gezinnen), Hulst (2 gezinnen), Kloosterzande (1 gezin), Lamswaarde (2 gezinnen), Oostburg (1 gezin), Philippine (2 gezinnen), Sint Jansteen (1 gezin), Sluis (1 gezin), Terneuzen (5 gezinnen) en Vogelwaarde (1 gezin).

De VoorleesExpress brengt taalplezier aan het hele gezin. Dit werd ook opgemerkt door een pedagogisch medewerkster van de peuterspeelzaal. "We kunnen gewoon merken dat hij al gewend is om naar een verhaaltje te luisteren," merkte ze op, toen één van de jongste kinderen van het gezin net op de

peuterspeelzaal was gestart. Ook de ouders waren weer erg blij met de inspiratie en ondersteuning die ze van de vrijwilligers kregen. "Het was een gezellige periode. Heel erg bedankt voor het helpen en succes met de andere kinderen," stuurde één van de ouders ons.

Leerkrachten rapporteerden ons dat kinderen aan het eind van het traject meer zelfvertrouwen hadden gekregen en meer waren gaan spreken in de klas.

In oktober hadden we onze jaarlijkse vrijwilligersdag in Terneuzen. Esmeralda Akdag, intern begeleider van basisschool Het Element in Middelburg, kwam onze vrijwilligers vertellen over het bevorderen van ouderbetrokkenheid op de superdiverse school waar zij werkt. Ze had veel bruikbare praktische tips voor de vrijwilligers. Daarna konden er een workshop interactief voorlezen of een workshop taaldenkgesprekken gevolgd worden. Ter afsluiting was er een lekkere lunch waarbij veel ervaringen uitgewisseld werden. Het was een gezellige en leerzame dag!"

Hoeveel woorden horen jonge kinderen?

de Bibliotheek

vrijwilligers

De bibliotheek is van iedereen. Naast werknemers, zijn vrijwilligers in de bibliotheek niet meer weg te denken. Al geruime tijd doet bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen dankbaar een beroep op vrijwilligers. Veel burgers zetten zich graag in als vrijwilligers in de samenleving en dus ook in de bibliotheek. Ze zijn een waardevolle aanvulling op de eigen personele organisatie en leveren een bijdrage aan de beleidsdoelstellingen.

Er zijn vrijwilligers die werken in een bibliotheekvestiging, vrijwilligers die de cursussen en bijeenkomsten op het gebied van basisvaardigheden begeleiden (klik&tik, digitaal spreekuur, taalcafé), vrijwilligers die de boek-aan-huis dienst verzorgen,

Kerstfair vrijwilligers

Voorlezen Boekfiets

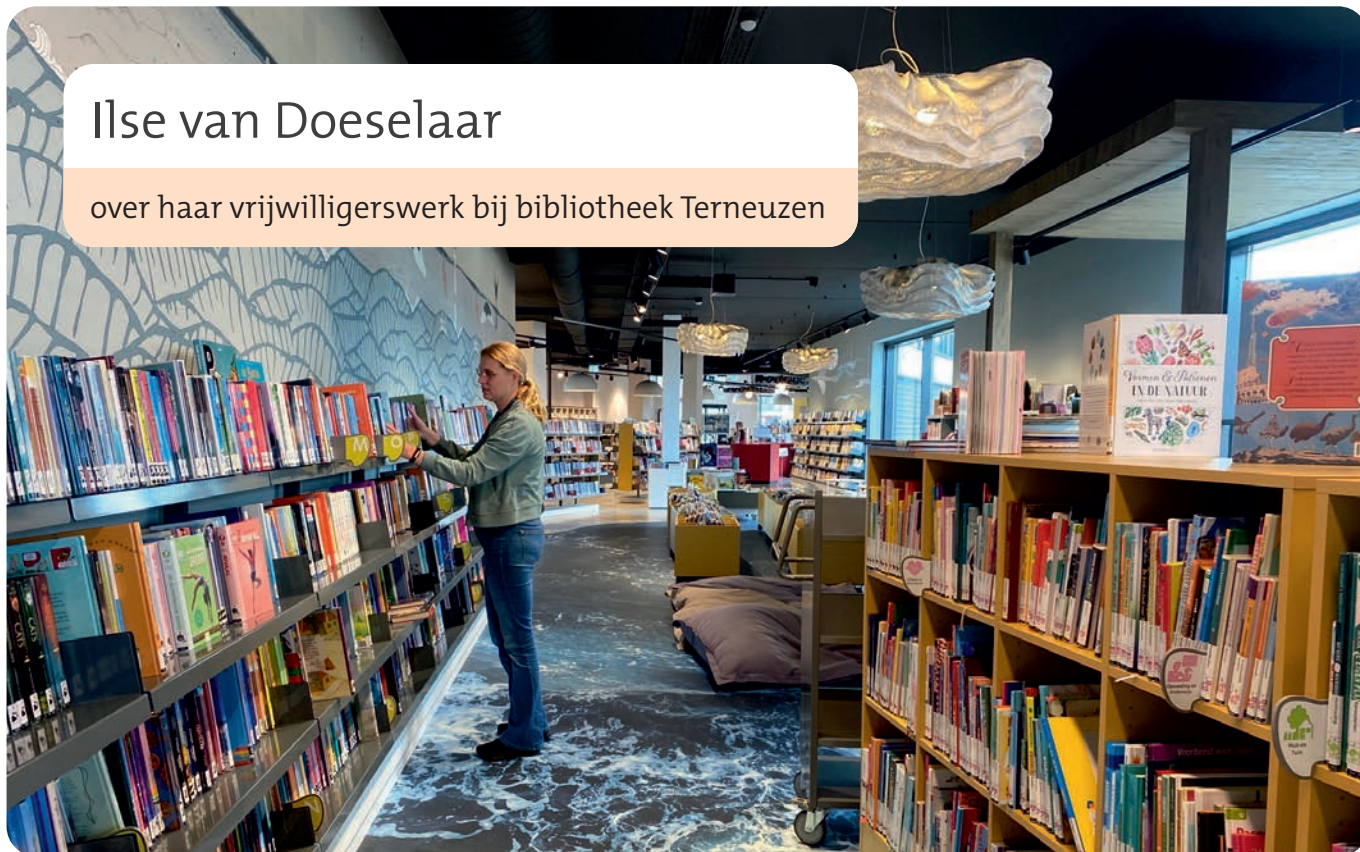
vrijwilligers op het gebied van educatieve dienstverlening aan de jeugd (voorlezen, Boekfiets, VoorleesExpress) en vrijwilligers die de Werkplaats in bibliotheek Terneuzen bemensen.

Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen werkt sinds 2014 met vrijwilligers. In totaal werken zo'n 150 vrijwilligers bij de bibliotheek.

In december wordt de traditionele jaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst gehouden. Dit jaar een speciale editie vanwege het tienjarig jubileum. In bibliotheek Terneuzen wordt een Kerstfair georganiseerd. Allerlei organisaties en ondernemers zijn aanwezig in de bibliotheek en bieden bezoekers een workshop, proeverij of ervaring aan. Bezoekers reageren heel enthousiast

Ilse van Doeselaar

over haar vrijwilligerswerk bij bibliotheek Terneuzen

Dagelijks werken er twee vrijwilligers in bibliotheek Terneuzen. Ilse is daar een van. Via Lentewerk werd ze in 2022, toen bibliotheek Terneuzen opende, gewezen op vrijwilligersfuncties bij de bibliotheek. Voorheen was Ilse gastvrouw in ziekenhuis De Honte en verzorgingstehuis Bachten Dieke. Ilse werkt op donderdag en vrijdag van 10:00 – 12:45 uur. Ze zet de boeken die ingeleverd zijn weer terug op hun plek in de kast. En helpt ze mensen met het inleveren of uitlenen van boeken. Ook ontfermt ze zich over de boeken die via het interbibliothecair leenverkeer elders in Zeeland zijn geweest.

Uit ervaring weet ze inmiddels dat op sommige plekken in de kast extra ruimte moet worden vrijgehouden. Bij de informatieve jeugdboeken over dinosauriërs bijvoorbeeld. Daar was een hele periode bijna een heel vak uitgeleend. Verder ziet ze duidelijk dat bepaalde schrijvers populair zijn. Bij de tijdschriften blijken Libelle en Margriet nog steeds goed lopen. Ook ziet ze dat kookboeken over het algemeen erg in trek zijn bij bibliotheekleden. Deze zijn vaak groot en zwaar. Begin van het schooljaar zijn het de eerste leesboekjes die in trek zijn. Het valt haar tevens op dat informatieve boeken voor de jeugd goed lopen. De jeugdafdeling heeft haar voorkeur, ze leest dan ook regelmatig young adult boeken. Ook gebruikt ze de online bibliotheek, vooral voor luisterboeken.

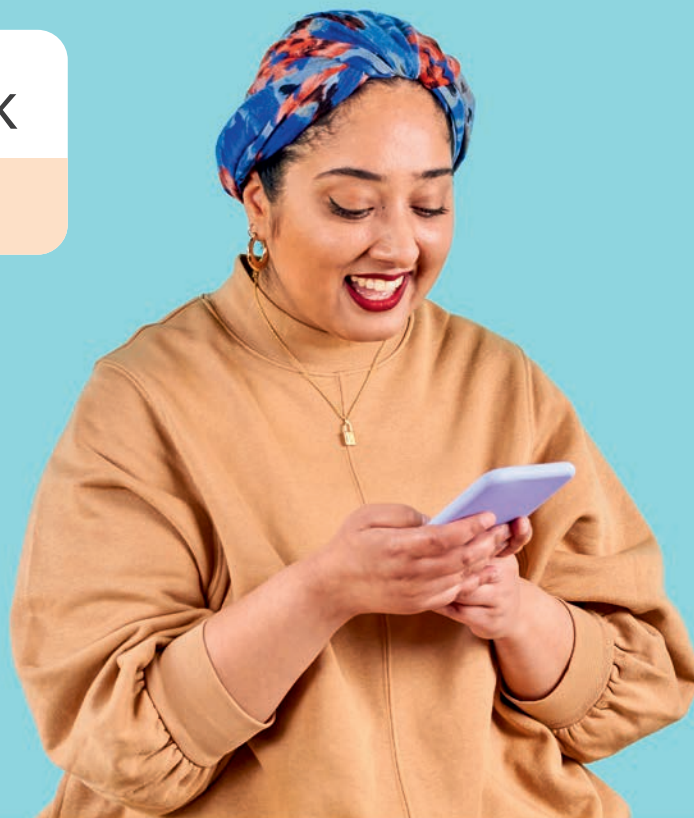
Wat is voor Ilse zo aantrekkelijk aan het werken in de bibliotheek? Als je van orde en systematiek houdt is de bibliotheek de aangewezen plek om je uit te leven. De collectie staat in de kasten volgens een vast systeem. De romans op alfabet op achternaam van de auteur. De informatieve boeken op onderwerp met daaronder weer subrubrieken. Tijdens haar opruimwerkzaamheden komt ze geregeld interessante titels tegen. Die worden dan direct aan haar lijst te lezen boeken in de Zeeuwse Bibliotheken-app toegevoegd. Ook beantwoordt Ilse regelmatig vragen van bezoekers. Waar staat dat ene boek, ze weet haar weg inmiddels feilloos te vinden. Aanbevelingen zijn een lastig iets, je weet nooit helemaal wat mensen graag lezen.

Wat haar opvalt is dat gebruikers van de bibliotheek vaak een vaste bezoekdag hanteren. Regelmatig maakt ze een praatje. Dat maakt het werk nog waardevoller, vaak kan je dan echt iets betekenen voor mensen. De vrijwilligersbijeenkomst in december vond ze heel geslaagd. Een ideaal moment om collega vrijwilligers te ontmoeten en te spreken.

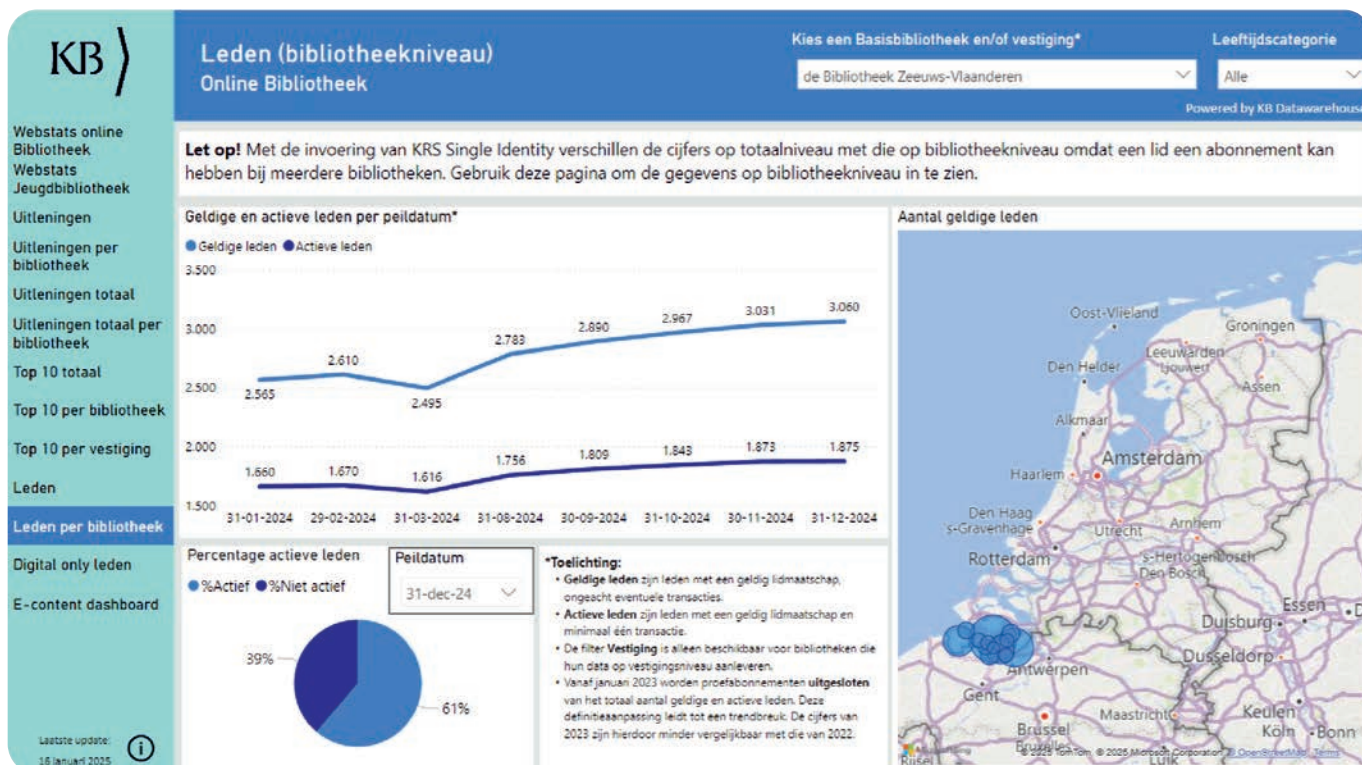
Ze vindt bibliotheek Terneuzen een hele mooie bibliotheek en een fijne plek om te verblijven!

de Bibliotheek

Cijfers online

Online bibliotheekgebruik in Zeeuws-Vlaanderen

uitleningen e-books
31.478

geldige leden
online Bibliotheek
3.060

actieve gebruikers ticketshop
Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen
11.000

uitleningen luisterboeken
11.644

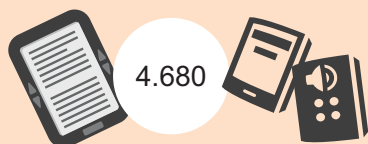

actieve leden
online Bibliotheek
1.875

1. Margriet
2. Flair
3. Autoweek
3 meest geleende tijdschriften
via Online Bibliotheek
landelijke cijfers

Gebruikers Zeeuwse Bibliotheken-app in Zeeland

Online cursussen, gevolgd in 2024 - landelijke cijfers

Top 3 cursussen

1. Excel compleet
2. Artificial Intelligence
3. Microsoft Outlook

Soofos

1. Beginnen met chat GPT
2. Leer alles van Excel
3. Je boek schrijven en schrijver worden
4. Basiscursus Fotografie
5. Cursus Filosofie en Islam

Good Habitz

1. Persoonlijke kracht (27%)
2. Digitale vaardigheden (24%)
3. Communicatie en taal (17%)

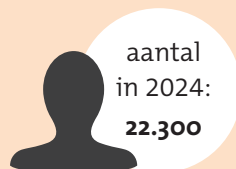

de Bibliotheek

Leden en uitleningen

LEDEN

UITLENINGEN

Uitleningen in gemeente Sluis per vestiging

Breskens: 12.293
Oostburg: 54.014
IJzendijke: 3.321

Uitleningen in gemeente Terneuzen per vestiging

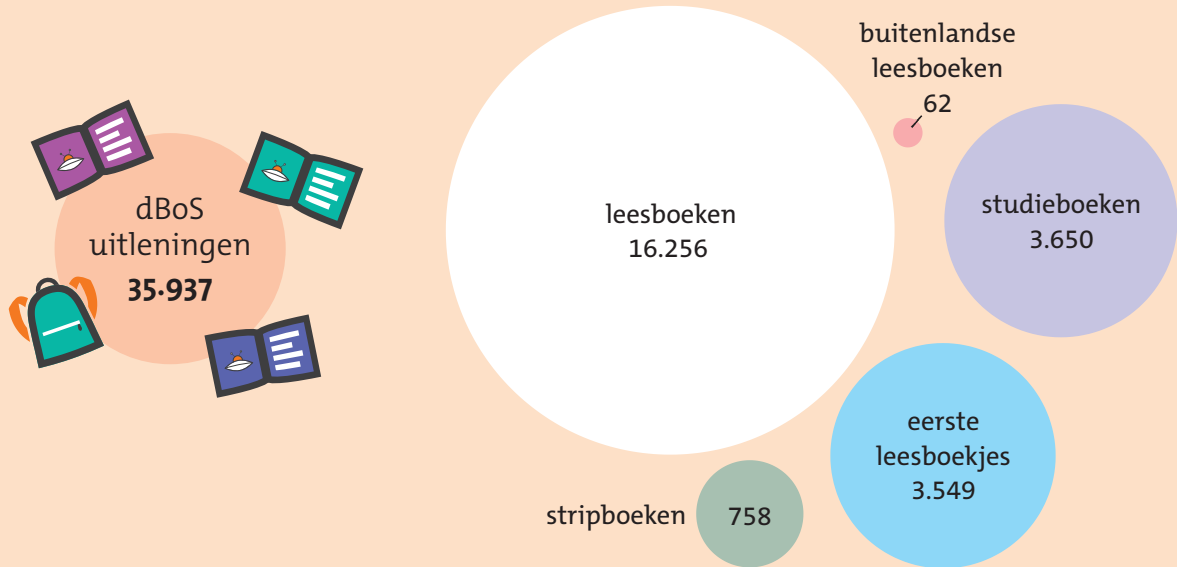
Axel: 41.735
Biervliet: 10.382
Hoek: 4.044
Koewacht: 7.212
Philippine: 6.139
Sluiskil: 3.863
Sas van Gent: 13.114
Terneuzen: 150.773
Zaamslag: 9.575

Uitleningen in gemeente Hulst per vestiging

Hulst: 82.794
Kloosterzande: 14.490
Vogelwaard: 9.804

Cijfers de Bibliotheek op School

groep 1-2 & 2 De Kreeke © Suus Kroontjes

de Bibliotheek

organisatie

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad heeft zeven keer overleg gehad met de directeur/bestuurder. Samen overlegden ze acht maal. De Ondernemingsraad heeft een vertegenwoordiger in de Raad van Toezicht: Theo Reijns.

In maart volgde de ondernemingsraad een training: Wet op de ondernemingsraden (WOR).

Samenstelling

Ellen van Eenennaam (Voorzitter)
Anne-Marie de Blok (Secretaris)
Heleen de Buck (Lid)

Raad van Toezicht

Samenstelling

- Leen Wille. Voorzitter. Lid sinds 01\01\2017
Gepensioneerd, penningmeester Stichting Oorlogsmonument Zuidzande, secretaris Koperen Passer afdeling N5 Penta, directeur/eigenaar WIGA BV (stamrecht BV).
- Rudy van Haperen. Penningmeester. Lid sinds 01/07/2016. Ondernemer.
- Theo Reijns. Lid sinds 30/09/2019.
Gepensioneerd.
- Nathalie de Visser. Lid sinds 01/07/2018.
Functies: Senior KNA Archeoloog en Adviseur Aardkundige waarden bij de Provincie Zeeland, Directeur bij Edufact Advies in Erfgoed, Bestuurslid Stichting Reygersberch en Voorzitter VvE Aparthotel Zoutelande.

De Raad van Toezicht vergaderde drie keer in 2024. Conform de statuten geeft de Raad goedkeuring aan de jaarrekening, accountantsverklaring en de begroting.

De Raad van Toezicht werkt volgens de Code Governance Cultuur. Die biedt een normatief kader voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties. Daarmee laten de verantwoordelijke bestuurders en toezichthouders aan de buitenwereld zien wat de gangbare standaarden zijn voor goed bestuur in de cultuursector.

Personeel

Er zijn 23,2 fte en 36 medewerkers in dienst. Medewerkers in de publieke dienstverlening zijn in 2024 bijgeschoold. Zij hebben een aantal trainingen gevolgd:

- Omgaan met een niet-zichtbare beperking. Dit is een training die gegeven wordt door Veerle Luijmes van MEE Academie West-Brabant, de kennispartner bij leven met een beperking.
- Voor de nieuwe medewerkers en de specialisten Informatiepunt Digitale Overheid is de Basistraining IDO. Deze wordt gegeven door Ricardo Maas van de provinciale ondersteuningsinstelling Zeeland.
- In november hebben de medewerkers de training Privacy in het IDO gevolgd, gegeven door Edo Postma, adviseur bibliotheken.

Colofon

Tekst & beeld
Bibliotheek Zeeuws-Vlaanderen

Ontwerp & print
Print and Press